

Regeringens proposition med förslag till lag om en salmonellafond inom svinsektorn

Inledning

I utkastet till proposition föreslås det att det ska stiftas en ny lag om en salmonellaskadefond.

Den nya salmonellaskadefond inom svinsektorn som föreslås bli upprättad ska stå utanför statsbudgeten. Ur fonden ska det betalas ersättning till aktörer som håller och föder upp svin för kostnader och förluster som orsakas av förekomsten av salmonella på svingårdar. De fondmedel som är avsedda för betalningen av ersättningarna ska inflyta från de salmonellaskadeavgifter som årligen ska tas ut hos nämnda aktörer.

För att fonden genast från början ska vara solvent med tanke på de uppskattade ersättningsansvaren ska det överföras ett anslag av engångsnatur i statens budget till fondens startkapital.

Bakgrund

Salmonella bekämpas i Finland av folkhälsoskäl. När Finland och Sverige anslöt sig till Europeiska unionen fick de s.k. salmonellatilläggsgarantierna, vilket innebar att man i dessa länder med stöd av den nationella lagstiftningen kunde fortsätta med ett program för kontroll av salmonella som siktar till en högre nivå än den allmänna EU-nivån och vars krav är striktare. Övervakningen av salmonella medför dock sådana betydande kostnader för svinsektorn och ekonomiska risker för näringsverksamhetens kontinuitet som aktörerna i andra länder inte är tvungna att bära.

Svinsektorn har genom gruppförsäkringar som ingåtts av sammanslutningar som bedriver slakteriverksamhet skaffat försäkringsskydd mot salmonella av privata försäkringsbolag, men detta skydd har försämrats väsentligt under de senaste åren. På grund av försämringarna kan svinuppfödare inte nödvändigtvis fortsätta sin verksamhet efter skadefallet. Detta kan försvaga företagens kreditbetyg och allvarligt äventyra hela branschens lönsamhet och kontinuitet.

Beredningen av inrättandet av en salmonellaskadefond inleddes när primärproducenternas intresseorganisationer, företag som slaktar svin och djurens hälsa ETT rf vid ingången av förra decenniet började planera inrättandet av en gemensam fond. Man blev dock tvungen

att avstå från projektet eftersom det ställdes inför alltför stora utmaningar i anslutning till tillämpningen av försäkringslagstiftningen.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 29 augusti 2023 en arbetsgrupp som bereder en riskhanteringslösning. Arbetsgruppens mandatperiod var 1.9–31.12.2023. Arbetsgruppen hade till uppgift att utreda de praktiska förutsättningarna för att med tanke på salmonellasmitta på svingårdar genomföra en lösning som baserar sig på en fond och som gäller saneringskostnader, förluster och produktionsförluster. Arbetsgruppen behandlade och bedömde dock också alternativa riskhanteringsmodeller. Arbetsgruppen kom fram till att den modell som baserar sig på en fond utanför budgeten verkade vara det mest realistiska alternativet, eftersom lösningen skulle skapa ett långsiktigt och förutsägbart skadeskydd för svinsektorn och undanröja riskerna i samband med att försäkringsskyddet inskränks och upphör.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 21 februari 2024 en ny arbetsgrupp med uppgift att bereda förslag till en riskhanteringsmodell som baserar sig på statens fond i synnerhet i fråga om ersättningar och eventuella ersättningstak som betalas ur fonden, fördelningen av betalningsansvaret mellan aktörerna och systemet för insamling av avgifter samt förvaltningen av fonden och det startkapital som behövs. Arbetsgruppens mandatperiod var den 19.2.2024–16.9.2024.

Målsättningar

Syftet med propositionen är att få till stånd en permanent lösning för riskhanteringen inom svinsektorn som gör det lättare att minska den affärsrisk som salmonellan är på grund av det bristfälliga skadeskyddet och som allvarligt äventyrar företags förutsättningar att fortsätta bedriva verksamhet inom svinsektorn. Lösningen ökar möjligheten att fortsätta Finlands nationella program för salmonellaövervakning, som är viktigt särskilt med tanke på folkhälsan samtidigt som det innebär tyngre skyldigheter för företagen i Finland.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2028.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlaatande.fi under fliken Anvisningar> Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlaatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer **VN/20382/2023**).

Om det inte är möjligt att använda utlaatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen: kirjaamo.mmm@gov.fi eller per post till adressen: Jord- och skogsbruksministeriet, PB 30, 00023 STATSRÅDET. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret **VN/20382/2023**. Dessutom ber vi att

de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod **MMM023:00/2023**). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlåtande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlåtande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlåtande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vänligen lämna utlåtandet senast den 2 februari 2026.

Beredare

Ytterligare information ger:

Lagstiftningsråd Johanna Wallius, e-post: johanna.wallius@gov.fi, tfn. 02951 62244

Konsultativ tjänsteman Kajsa Hakulin, e-post: kajsa.hakulin@gov.fi, tfn. 02951 62361

Konsultativ tjänsteman Eveliina Palonen, e-post: eveliina.palonen@gov.fi, tfn. 02951 62345

Länkar:

<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM023:00/2023> - Linkki säädösvalmisteluhankkeen sivuille

<https://mmm.fi/sv/projekt2?tunnus=MMM023:00/2023> - Länk till lagberedningsprojektets webbplats

Bilagor:

[Lausunnot_Hallituksen esitys eduskunnalle Salmonella FI.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sika-alan salmonellavahinkorahastosta

[Lausunnotte RP Salmonella Paragraferna.pdf](#) - Utkast till regeringens proposition -
huvudsakliga innehåll och paragrafer

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Avdelningschef Minna-Mari Kaila
Jord- och skogsbruksministeriet

Lagstiftningsråd Wallius Johanna
Jord- och skogsbruksministeriet